

2.9.2

(וקאמר רחמנא טהור) 84b → (משנה ב) 83b

1. דרך הנשר בשמים דרך נחש עלי צור דרך אֲנִיה בלב ים ודרך גבר בעלמה: משלי ל, יט
2. זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: במדבר יט, יד
3. ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טו, ה
4. כל המשכב אשר תשכב עליו כל ימי זוכה כמשכב נדתה יהיה לה וכל הפלי אשר תשב עליו טמא יהיה כטמאת נדתה: ויקרא טו, כו
5. כל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא וכל הפלי אשר ישב עליו יטמא: ויקרא טו, ד
6. וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא: במדבר יט, טו

- I. 1 (compared to the sea) - מקבל טומאה is not a boat: allusion teaching that a boat is not טמא
- a. *Inference*: since we know that the ship goes to sea, phrase must be teaching analogy (sea::ship)
 - b. *Alternative source* (חנניה): inferred from שק – which is carried empty and full – excluding a boat
 - i. *Split the difference*1: if boat is חרס (wood is defined by שק, written together in re: טומאת שרץ isn't)
 1. still a “boat in the sea” → not מקבל טומאה לר"ע
 2. still טמא, מלא וריקן even though not carried לחנניה
 - ii. *Split the difference*2: if the boat “sails” the Jordan
 1. still אֲנִיה בלב ים לר"ע
 2. because it is laden on land מקבל טומאה is ספינת הירדן – ר' חנינא בן עקיבא per, מקבל טומאה לחנניה (מיטלטלת מלא וריקן) and then taken down to sea (i.e. מוטלטלת מלא וריקן)
 - iii. מיטמא must hold that טלטול, even if it is only done by oxen (not by hand) is still חנניא דבא
 1. *Per*: 3 kinds of עגלות (all pulled by animals) and their levels of טומאת דבא
 - a. *Carriage*: is susceptible to all, including מדרס
 - b. *Flatbed*: is susceptible to all but מדרס טומאת מדרס
 - c. *mesh (made for carting rocks)*: not susceptible at all (due to holes)
 - i. if it is solid enough to hold pomegranates, it is מקבל טומאה ד' יוחנן
 2. *Addendum*: 3 types of boxes and their levels of טומאת דבא
 - a. If it opens on the side (can be sat upon and opened w/o the זב getting off) – even מדרס
 - b. If it opens on top – all but טומאת מדרס (“טמא מת”)
 - c. But if: it is very large – invulnerable to טומאה
- II. Related discussion – תוספתא כלים (ב"ק) ב:ג – ר' יוסי; טהור is כלי חרס of מדרס: תוספתא
- a. even a boat – ר' יוסי; טהור is כלי חרס of מדרס: תוספתא
 - i. *Interpretation*1 (רב זבד): טהור is מדרס כלי חרס, but טמא (direct contact) is טמא; as is a boat of חרס (כחנניא)
 1. disagrees about the boat (also טהור) – as per ר"ע in our משנה ד' יוסי
 2. *Challenge* (ר"פ): then what is the meaning of “אף” (“even a boat”)?
 - ii. *Interpretation*2 (ר"פ): טהור is מדרס כ"ח, but טמא is מגע;
 1. *but*: contact with wood is טמא, whether מדרס or מדרס (”אֲנִיה בלב ים”) תנא טהור, as per our ספינת הירדן
 - a. *but*: טמא is ספינת הירדן
 2. even ר' יוסי (per חנניא)
- III. Related discussion – source for מדרס of טהור
- a. (מדרס) per v. 3 compares זב to his bed חזקיה;
 - i. Just as: he has טהרה in אהה
 - ii. So too: מדרס must be a material that has במקוה (not חרס)
 - b. (מדרס) of a נדה to her (same equation) דבי ר' ישמעאל v. 4 – compares bed
 - i. *Challenge* (ר' אילעא): source for טומאת מת for a מפץ (mat of reeds – which, as עץ כלי, should be טהור, but since it is utile as a מושב, has טומאת מת) – ק"ו from small pots
 1. *Small pots*: are not מקבל טומאה from a זב, but are טמא if found in המת
 2. *Mats*: which are מקבל טומאת מדרס, certainly are susceptible to טומאת מת
 - a. In other words: even though they have no במקוה, it has טומאת מת
 - b. Defense (ר' חנינא): מפץ (מפץ) פשוטי כלי עץ: טהור in its species (other wood materials – מקבלי כלי עץ)
 - c. Counter (ר' אילעא): resolution of vv. 4-5 – if it is of a type that has במקוה – טהור – if not – טמא מדרס
 - c. v. 6 – if there is צמיד פתיל, the כלי חרס is still טהור, even if it was set aside for his (נדה) wife to sit on
 - i. Therefore: any כלי חרס can't be טמא מדרס, else the צמיד פתיל wouldn't be חוצץ